

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	7
İÇİNDEKİLER	9
KISALTMALAR	13
GİRİŞ	15

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜKETİCİ İŞLEMİ VE SORUMSUZLUK KAYITLARI KAVRAMI

I. TÜKETİCİ İŞLEMİ KAVRAMI	17
1. Genel Olarak.....	17
2. Tüketici İşleminin Unsurları.....	18
2.1. Hukuki İşlemin Bir Tarafının Tüketici Olması	18
2.1.1. Genel Olarak	18
2.1.2. Gerçek Kişiler Bakımından.....	20
2.1.3. Tüzel Kişiler Bakımından	22
2.2. Tüketici İşleminin Diğer Tarafının Ticari veya Mesleki Amaçla Hareket Etmesi	29
2.3. Tüketici İşleminin Konusu Olarak Tüketici ve Diğer Taraf Arasındaki Her Türlü Sözleşme ve Hukuki İşlem	29
II. SORUMSUZLUK KAYITLARI KAVRAMI.....	30
1. Genel Olarak.....	30
2. Tek Tarafın Beyanına Dayanan Sorumsuzluk Kayıtları	31
3. İki Tarafın Beyanını İçeren Sorumsuzluk Kayıtları: Sorumsuzluk Anlaşması	33
3.1. Genel Olarak	33
3.2. Sorumsuzluk Anlaşmasının Genel Özellikleri	35
3.2.1. Sözleşme Niteliği Taşınması	35
3.2.1.1. Genel Olarak.....	35
3.2.1.2. Sorumsuzluk Anlaşmasının Zımni İrade Beyanıyla Kurulması ve Özel Olarak Susma Hali	37
3.2.2. Tasarruf İşlemi Olması.....	39
3.2.3. Şekle Tabi Olmaması	41
3.2.4. Zararın Doğumundan Önce Yapılması.....	44
3.2.5. Borçlunun Sorumluluğunu Sınırlandırması	45
3.3. Sorumsuzluk Anlaşmalarının Benzer Hukuki Müesseselerden Farkı	45
3.3.1. Genel Olarak	45
3.3.2. İbra ve Sulh Anlaşmasından Farkı	46

3.4. Üçüncü Kişi Yararına Sözleşmede Yer Alan Sorumsuzluk Kayıtları	47
3.5. Sorumsuzluk Kayıtlarının Üçüncü Kişilere Etkisi	48
4. Uygulamada Sıkça Rastlanan Sorumsuzluk Kayıtları.....	50
4.1. Taşıyıcıların Vermiş Olduğu Biletlerdeki Sorumsuzluk Kayıtları	50
4.2. Saklayanın Vermiş Olduğu Makbuzdaki Sorumsuzluk Kayıtları	51
4.3. Sözlü Yapılan Anlaşmadan Sonra Gönderilen Tevit Mektubunda Yer Alan Sorumsuzluk Kayıtları.....	52
4.4. Danışma ve Bilgi Verme Bürolarının Verdiği Bilgilerde Yer Alan Sorumsuzluk Kayıtları ile İnternet, Gazete ve Dergilerde Yer Alan Sorumsuzluk Kayıtları	54
4.5. İlanen Sorumsuzluk Kayıtları	56
4.6. Özel Olarak Saklama Sözleşmesinde İlanen Sorumsuzluk Kayıtları.....	58

İKİNCİ BÖLÜM

SORUMSUZLUK ANLAŞMALARININ TÜRLERİ, SINIRLARI, DÜZENLENİŞİ VE STANDART SÖZLEŞMELERDE YER ALAN SORUMSUZLUK KAYITLARI

I. SORUMSUZLUK ANLAŞMALARININ TÜRLERİ.....	61
1. Genel Olarak	61
2. Sorumluluğu Sınırlandırmanın Kapsamına Göre Sorumsuzluk Anlaşmaları	61
2.1. Sorumluluğu Tamamen Kaldıran Sorumsuzluk Anlaşmaları.....	61
2.2. Sorumluluğu Sınırlandıran Sorumsuzluk Anlaşmaları.....	62
3. Sorumluluğun Kaynağına Göre Sorumsuzluk Anlaşmaları	64
3.1. Sözleşme Dışı Sorumluluğu Sınırlandıran Sorumsuzluk Anlaşmaları	64
3.2. Sözleşme Sorumluluğunu Sınırlandıran Sorumsuzluk Anlaşmaları	66
3.3. Sözleşme Dışı Sorumluluk (Haksız Fiil Sorumluluğu) ile Sözleşme Sorumluluğunun Yarışması Halinde Sorumsuzluk Anlaşmalarının Durumu	67
II. SORUMSUZLUK ANLAŞMALARININ SINIRLARI	68
1. Sorumsuzluk Anlaşmalarının Sözleşmelerin Genel Geçerlilik Şartlarına Göre Sınırları	68
2. Sorumsuzluk Anlaşmalarının TBK m. 115 – 116 Çerçevesinde Sınırları	72
2.1. Borçlunun Kendi Davranışından Doğan Sorumluluğuna İlişkin Sorumsuzluk Anlaşmaları	72
2.1.1. Genel Olarak	72
2.1.2. Hizmet Sözleşmesinden Kaynaklanan Borçlar Bakımından Sorumsuzluk Anlaşmaları	76
2.1.3. Kanun ya da Yetkili Makamın İzniyle Yürütülebilen Uzmanlığı Gerektiren Bir Hizmet, Meslek veya Sanata İlişkin Sorumsuzluk Anlaşmaları	79

2.2. Borçlunun Yardımcı Kişilerin Fiillerinden Doğan Sorumluluğuna İlişkin Sorumsuzluk Anlaşmaları.....	82
2.2.1. Genel Olarak	82
2.2.2. Hizmet Sözleşmesinden Kaynaklanan Borçlar Bakımından Sorumsuzluk Anlaşmaları	85
2.2.3. Kanun veya Yetkili Makamın İzniyle Yürütülebilen Uzmanlığı Gerektiren Bir Hizmet, Meslek veya Sanata İlişkin Sorumsuzluk Anlaşmaları	86
III. SORUMSUZLUK ANLAŞMALARINA İLİŞKİN ÖZEL DÜZENLEMELER.....	88
1. Genel Olarak.....	88
2. Zapttan Doğan Sorumluluğa İlişkin Sorumsuzluk Anlaşmaları	88
3. Ayrıptan Doğan Sorumluluğa İlişkin Sorumsuzluk Anlaşmaları	89
4. Kira Sözleşmelerine İlişkin Sorumsuzluk Anlaşmaları.....	91
5. KTK'den Doğan Sorumluluğa İlişkin Sorumsuzluk Anlaşmaları.....	92
6. Hatır İçin Taşımada Sorumsuzluk Anlaşmaları	93
7. Paket Tur Sözleşmelerine İlişkin Sorumsuzluk Anlaşmaları.....	94
IV. STANDART SÖZLEŞMELERDE YER ALAN SORUMSUZLUK KAYITLARI	96
1. Genel Olarak.....	96
2. Adi İşlerde Sorumsuzluk Kayıtları	97
2.1. Genel Olarak	97
2.2. Genel İşlem Şartlarında Sorumsuzluk Kayıtları	98
2.2.1. Genel Olarak	98
2.2.2. Genel İşlem Şartlarının Unsurları	103
2.2.2.1. Önceden Tek Yanlı Olarak Belirlenmesi	103
2.2.2.2. Çok Sayıda Sözleşme İçin Önceden Hazırlanan Genel ve Soyut Nitelikte Olması	104
2.2.2.3. Müzakere Edilmemesi	105
2.2.3. Genel İşlem Şartı Niteliğindeki Sorumsuzluk Kayıtlarının Yargısal Denetimi	107
2.2.3.1. Genel İşlem Şartı Niteliğindeki Sorumsuzluk Kayıtlarının Yürürlük Denetimi	108
2.2.3.2. Genel İşlem Şartı Niteliğindeki Sorumsuzluk Kayıtlarının Yorum Denetimi	114
2.2.3.3. Genel İşlem Şartı Niteliğindeki Sorumsuzluk Kayıtlarının İçerik Denetimi	117
3. Ticari İşlerde Sorumsuzluk Kayıtları.....	124
4. Tüketici İşlemlerinde Sorumsuzluk Kayıtları.....	127

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜKETİCİ İŞLEMLERİNDE YER ALAN SORUMSUZLUK KAYITLARININ HÜKÜM VE SONUÇLARI

I. TÜKETİCİ İŞLEMİ NİTELİĞİNDEKİ BİREYSEL SÖZLEŞMELERDE YER ALAN SORUMSUZLUK KAYITLARININ GEÇERLİLİĞİ.....	129
1. Genel Olarak	129
2. Tüketici İşlemi Niteliğindeki Bireysel Sözleşmelerde Yer Alan Sorumsuzluk Kayıtlarının Hükümsüzlüğü Halinde Sözleşme Boşluğunun Doldurulması	131
II. TÜKETİCİ İŞLEMİ NİTELİĞİNDEKİ STANDART SÖZLEŞMELERDE YER ALAN SORUMSUZLUK KAYITLARININ GEÇERLİLİĞİ.....	134
1. Genel Olarak	134
2. Haksız Şart Kavramına İlişkin Genel Bilgiler	135
3. Haksız Şartın Unsurları.....	140
3.1. Genel Olarak.....	140
3.2. Sözleşme Hükümlerinin Tüketici ile Müzakere Edilmemesi	141
3.3. Sözleşme Hükümlerinin Dürüstlük Kuralına Aykırı Olacak Şekilde Tüketici Aleyhine Dengesizlik Oluşturması.....	144
4. Haksız Şartların Denetimi.....	145
4.1. Genel Olarak.....	145
4.2. Haksız Şartların İdari Denetimi	146
4.3. Haksız Şartların Yargısal Denetimi	148
4.3.1. Genel Olarak	148
4.3.2. Haksız Şart Teşkil Eden Sorumsuzluk Kayıtlarının Yürürlük Denetimi	149
4.3.3. Haksız Şart Teşkil Eden Sorumsuzluk Kayıtlarının Yorum Denetimi	153
4.3.4. Haksız Şart Teşkil Eden Sorumsuzluk Kayıtlarının İçerik Denetimi	157
5. Haksız Şart Teşkil Eden Sorumsuzluk Kayıtlarının Hukuki Sonuçları	166
5.1. Kısmi Hükümsüzlük	166
5.1.1. Genel Olarak	166
5.1.2. Tüketici Sözleşmelerindeki Haksız Şartlar Hakkında Yönetmelik'te Sayılan Haksız Şart Örnekleri Bakımından	171
5.2. Haksız Şart Teşkil Eden Sorumsuzluk Kayıtlarının Kısmi Hükümsüzlüğü Halinde Sözleşme Boşluğunun Doldurulması.....	176
III. ÖZEL OLARAK TÜKETİCİ İŞLEMLERİNDE AYIPTAN DOĞAN SORUMLULUĞA İLİŞKİN SORUMSUZLUK KAYITLARININ GEÇERLİLİĞİ	179
SONUÇ.....	181
KAYNAKÇA.....	187